

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4554/2559

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ นายราเกษ สักเสนาจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 3, พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 4, พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 307, พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 308, พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 311, พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 315, พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 334, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 90, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 15, ป.พ.พ. มาตรา 1096, พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 24, ป.วิ.อ. มาตรา 39

ย่อ / หลักกฎหมาย

บริษัทมหาชนจำกัดเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้ถือหุ้น และมีสิทธิและหน้าที่ได้ตามกฎหมาย จึงเป็นเจ้าของเงินที่ให้กู้ยืมไป เมื่อมีผู้เบียดบังเอาทรัพย์สินดังกล่าว ย่อมเป็นผู้เสียหายโดยตรงตาม ป.วิ.อ. การพิจารณาความผิดอาญาตาม พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ย่อมกระทำโดยการพิจารณาและสืบพยานในศาล ไม่ต้องผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ก่อน ความรับผิดชอบทางอาญาคือโทษ ผู้กระทำความผิดย่อมได้รับเองเป็นรายบุคคลเฉพาะตัว แม้ตัวการถึงแก่ความตาย ผู้ช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ตัวการยังต้องรับผิดชอบในการกระทำความผิดดังกล่าว

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 3, 4, 307, 308, 311, 315, 334 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ให้จำเลยร่วมกันคืนหรือใช้เงินจำนวน 1,657,000,000 บาท แก่ผู้เสียหาย จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 307, 308, 311 ประกอบมาตรา 315 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 แต่ละบทมีอัตราโทษเท่ากัน ลงโทษฐานช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่กรรมการเบียดบังเอาทรัพย์สินของนิติบุคคล โดยทุจริต ให้จำคุก 10 ปี และปรับ 1,000,000 บาท หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 โดยให้กักขังแทนค่าปรับเป็นเวลา 2 ปี ให้จำเลยร่วมกันใช้เงินคืนแก่ผู้เสียหาย 1,132,000,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่า ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้เสียหายตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ได้หรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 2 บุคคลมี 2 ประเภท คือ บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งมาตรา 65 บัญญัติว่า นิติบุคคลจะมีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมาย และมาตรา 66 บัญญัติว่า นิติบุคคลย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย อันหมายความว่ารวมถึงสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินต่าง ๆ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 มาตรา 1015 บัญญัติว่า บริษัทเมื่อได้จดทะเบียนแล้ว จัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้ถือหุ้นทั้งหลาย และพระราชบัญญัติ

บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 15 บัญญัติว่า บริษัทมหาชน จำกัด คือ บริษัทประเภทหนึ่ง
ดังนั้น ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทมหาชนจำกัด จึงมีฐานะเป็น
นิติบุคคลต่างหากจากผู้ถือหุ้น มีสิทธิและหน้าที่ได้ตามกฎหมาย รวมถึงการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
ต่าง ๆ ในคดีนี้ ได้แก่ เงินจำนวน 1,657,500,000 บาท ที่บริษัทซีทีเทรดดิ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด กู้ยืม
ไปจากธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) ส่วนผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของหุ้นและรับผิดชอบจำกัด
เพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา 1096 กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดมีเจตนารมณ์ให้ประชาชนร่วมลงทุนในกิจการ
ต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 มาตรา 24 จึงบัญญัติให้
การเสนอขายหุ้นต่อประชาชน แต่วิธีการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์และคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์เป็นองค์กรกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจและการทำธุรกรรมต่าง ๆ ในตลาดทุน โดย
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 4 บัญญัติให้บริษัทมหาชน
จำกัดเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัตินี้และบทบัญญัติในหมวด 2 และหมวด 3 กำหนดหลักเกณฑ์
การออกหลักทรัพย์และการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนไว้ ดังนั้น ธนาคารกรุงเทพฯ
พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) จึงเป็นนิติบุคคลทั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 เป็นเจ้าของเงินจำนวน 1,657,500,000 บาท ที่บริษัทซีทีเทรดดิ้ง
คอร์ปอเรชั่น จำกัด กู้ยืมไปเมื่อมีผู้เบียดบังเอาทรัพย์ดังกล่าวไปด้วยวิธีการที่ไม่ชอบตามที่โจทก์
ฟ้อง ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) ย่อมได้รับความเสียหายโดยตรง และเป็น
ผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการพิสูจน์ความผิดอาญาตาม
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ย่อมกระทำโดยการพิจารณาและ
สืบพยานในศาล ไม่ต้องผ่านการตรวจสอบโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และ
ตลาดหลักทรัพย์ก่อนดังจำเลยอ้าง ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกา
ของจำเลยอีกประการหนึ่งว่า เมื่อนายเกริกเกียรติ กรรมการผู้จัดการใหญ่ธนาคารกรุงเทพฯ
พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) ซึ่งโจทก์ฟ้องในคดีอื่นอ้างว่าเป็นตัวการกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 307, 308 และ 311 ได้ถึงแก่
ความตายระหว่างการพิจารณา ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่านายเกริกเกียรติกระทำความผิด
ความผิดของจำเลยในฐานะผู้ช่วยเหลือตามมาตรา 315 จึงระงับด้วยหรือไม่ เห็นว่า ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (1) บัญญัติเพียงว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้อง
ย่อมระงับไปโดยความตายของผู้กระทำผิด มิได้หมายความว่าความผิดของนายเกริกเกียรติต้อง
ระงับไป ความรับผิดทางอาญาคือโทษ ผู้กระทำความผิดย่อมได้รับเองเป็นรายบุคคลเฉพาะตัว
ตัวการกับผู้ช่วยเหลือต่างต้องรับผิดทางอาญาตามการกระทำของตน เมื่อพยานหลักฐานในสำนวน
หนักแน่นเพียงพอพิสูจน์ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานเป็นผู้ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่
กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 มาตรา 307, 308 และ 311 จำเลยย่อม
ต้องรับผิดในการกระทำความผิดดังกล่าว ความผิดไม่ระงับไปดังจำเลยอ้าง ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น
เช่นกัน สำหรับปัญหาอื่นตามฎีกาของจำเลยนอกจากนี้เป็นข้อปลีกย่อย ไม่ทำให้ผลของ
คำพิพากษาเปลี่ยนแปลง จึงไม่จำต้องวินิจฉัย พิพากษายืน

จิรนิติ หะวานนท์ · พิสิฐ สุตลาภา · กฤษณ์ เยพิทักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4554/2559>